

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Філософський факультет

Кафедра політичних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана
філософського факультету
з навчальної роботи
_____ /Комаха Л.Г./
«__» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТОЛОГІЧНА ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
спеціалізація
вид дисципліни

0301 Соціально-політичні науки
6.030104 Політологія
бакалавр
Політологія
обов'язкова

Форма навчання

Навчальний рік

Семестр

Кількість кредитів ECTS

Мова викладання

Форма заключного контролю

денна

2017/2018

VII

4

українська

екзамен

Викладач: Колюх Валерій Вікторович, доктор політичних наук, доцент кафедри політичних наук

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ - 2017

Розробник: Колюх Валерій Вікторович, доктор політичних наук, доцент кафедри політичних наук

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач. кафедри
_____ (Шляхтун П.П.)

Протокол № __ від «_» _____ 20__ р.

Схвалено науково-методичною комісією філософського факультету

Протокол від «____» _____ 20__ року №__

Голова науково-методичної комісії _____ (Маслікова І.І.)

«____» _____ 20__ року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – забезпечення стійкої системи знань про закономірності державно-правових явищ, правового регулювання політичних відносин, що дасть змогу студентам розуміти політичні процеси, що відбуваються в державі та суспільстві.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

1. знати понятійно-категоріальний апарат політологічної науки, основні інститути держави і права, закономірності правового регулювання та функціонування відносин між особою, суспільством та державою, що складаються на основі та у зв'язку зі здійсненням державної влади.

2. вміти застосовувати понятійно-категоріальний апарат політологічної теорії держави, знання про закономірності правового регулювання і функціонування суспільних відносин.

3. Володіти елементарними навичками наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно державно-правових явищ; використовувати іншомовні фахові політичні та юридичні інформативні джерела.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Політологічна теорія держави» належить до переліку обов'язкових дисциплін та викладається у VII семестрі бакалаврату. Навчальна дисципліна знайомить студентів із закономірностями державно-правових явищ і є загальнотеоретичною наукою в системі політологічних та правових наук. Визначаються предмет науки теорії держави і права, її місце в системі юридичних та політологічних наук. Виокремлюються та аналізуються форми та типи держави, державного апарату та механізму держави, основні концепції права, його походження та правове регулювання суспільних відносин. Держава розкривається як головний суб'єкт правотворчості, розкриваються головні джерела права, норми права та їх тлумачення, дається загальна характеристика правових систем світу.

4.Завдання (навчальні цілі) – оволодіння студентами понятійно-категоріальним апаратом політологічної науки, знаннями про основні інститути держави і права, закономірності правового регулювання і функціонування суспільних відносин.

5.Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	понятійно-категоріальний апарат науки політологічної теорії держави, термінологію науки	Лекція, семінар, самостійна робота	Екзамен	5
1.2	основні концепції походження держави, сучасні наукові концепції держав та їх типологія	Лекція, семінар, самостійна робота	Усна доповідь, екзамен	5
1.3	форми держави: форми державного правління, державного устрою,	Лекція, самостійна робота	Реферат, контрольна	6

	політичного і державного режимів		робота, екзамен	
1.4	державний апарат та механізм держави, органи держави та їх види, інститути держави, систему вищих органів державної влади, порядок їх формування і функціонування та принципи взаємовідносин	Лекція, семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат, контрольна робота, екзамен	5
1.5	поняття права та його походження, основні концепції праворозуміння	Лекція, Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат, екзамен	5
1.6	Основні джерела права, норми права, їх види та структура	Лекція, семінар, самостійна робота	Усна доповідь, контрольна робота, екзамен	5
1.7	Правотворчість та особливості законодавчого процесу (на прикладі України)	Лекція, семінар, самостійна робота	Усна доповідь, контрольна робота, екзамен	5
1.8	Особливості системи права та системи законодавства	Лекція, Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, контрольна робота, екзамен	5
1.9	Поняття, види і структура правовідносин	Лекція, Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, контрольна робота, екзамен	5
1.10	Загальну характеристику правових систем світу	Лекція, Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, контрольна робота, екзамен	5
	Вміти:			
2.1	застосовувати понятійно-категоріальний апарат політологічної теорії держави в сучасних політичних процесах	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат	10
2.2	аналізувати державно-правові явища та процеси, що відбуваються в Україні та світі, робити відповідні висновки та узагальнення	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат	10
2.3	формулювати рекомендації щодо удосконалення правового регулювання політичних відносин у суспільстві	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат, текст рекомендацій	10
	Комунікація:			
3.1	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої політологічної літератури, в підготовці до семінарських занять та написанні самостійних робіт	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат	3
3.2	презентувати результати проведених політологічних досліджень та здійсненої	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, дискусія, реферат	3

	самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій, конспектів			
3.3	вести полеміку з питань державно-правового регулювання суспільних відносин на основі володіння понятійно-категоріальним апаратом політологічної теорії держави	Семінари	Дискусія	3
	Автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу із політико-правових досліджень, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	Самостійна робота	Усна доповідь, дискусія, реферат	2
4.2	самостійно вирішувати комплексні завдання, пов'язані із верифікацією результатів існуючих оприлюднених правових досліджень, та порівнювати їх із результатами проведених власних досліджень	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, дискусія	4
4.3	нести відповідальність за достовірність та політико-ідеологічну незаангажованість проведених правових досліджень та обстоювати власну наукову позицію	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, дискусія, екзамен	4

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)				
	1.1	1.2	2.1	4.1	4.2

7. Схема формування оцінки.

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає оцінювання теоретичної підготовки (результати навчання 1.1–1.6); оцінювання практичної підготовки (результати навчання 2.1-2.3); оцінювання комунікації (результати навчання 3.1-3.3); оцінювання автономності та відповідальності (результати навчання 4.1-4.3). Загальна оцінка складає до 100 балів, що розподіляються на 60 і 40 балів відповідно між результатами семестрового і підсумкового (на екзамені) оцінювання.

7.1. Форми оцінювання знань студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Усна доповідь (до 5 балів): Р.Н. 1.2,1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3
2. Доповнення (до 3 балів)
3. Реферат (до 5 балів): Р.Н. 1.3, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 4.1
4. Контрольна робота (до 10 балів): Р.Н.1.3, 1.4, 1.6

Вибір і комбінування форм оцінювання знань студентів та нарахування відповідної кількості балів здійснюються залежно від конкретних навчальних ситуацій.

- підсумкове оцінювання: усний екзамен із письмовою складовою. Крім екзаменаційно білета, що містить три питання, студент отримує аркуш паперу, на якому у формі тез розкриває зміст питань білета. Під час опитування студента враховується викладене ним на аркуші;

- умови допуску до підсумкового екзамену: студент допускається до складення екзамену за умови отримання ним за результатами семестрового оцінювання щонайменше 36 балів.

7.2. Організація оцінювання: оцінювання здійснюється за чотирибальною національною шкалою з переведенням у бали за стобальною шкалою: “відмінно” – 40 балів; “добре” – 30 балів; “задовільно” – 20 балів; “незадовільно” – 0 балів. Критерії оцінювання:

“відмінно” – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов’язкову та додаткову літературу;

“добре” - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але не вистачає аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов’язкову літературу. Допускаються несуттєві неточності;

“задовільно” – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, у відповіді є суттєві неточності;

“незадовільно” – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки у відповіді.

Остаточна оцінка є сумою балів, отриманих за результатами семестрового оцінювання і безпосередньо на екзамені.

7.3. Шкала відповідності оцінок:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекційних занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
1	Тема 1. Предмет політологічної теорії держави, функції науки теорії держави і права	2	2	2
2	Тема 2. Походження держави	2	2	4
3	Тема 3. Поняття, суть, соціальне призначення і типи держави	2	-	4
4	Тема 4. Форми держави: форми державного правління, державного устрою, політичний і державний режими	2	2	10
5	Тема 5. Державний апарат і механізм держави.	2	2	4
6	Тема 6. Поняття права, його виникнення. Основні концепції права і їх суть.	2		6
7	Тема 7. Норми права у системі соціальних норм.	2	2	6
8	Тема 8. Держава як суб'єкт правотворчості.	2	2	6
9	Тема 9. Система права і система законодавства держави	2	-	6
10	Тема 10. Поняття, види і структура правовідносин у державі	4	-	6
11	Тема 11. Поняття, структура і функції правосвідомості особи і суспільства та правова культура.	2	-	6
12	Тема 12. Форми реалізації права і правомірна поведінка особи	2	-	6
13.	Тлумачення норм права.	2		4
14.	Загальна характеристика правових систем світу.	2		6
	Контрольна робота		2	
	ВСЬОГО:	30	14	76

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій - 30 год.

Семінари - 14 год.

Самостійна робота - 76 год.

Рекомендована література:

Нормативна література:

1. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. – 1991. - № 38. – Ст.502.
2. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1990. - № 31. – Ст.429.
3. Закон України “Про внесення змін до Конституції України” від 8 грудня 2004 року // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 2. – Ст.44.
4. Конституційний Договір між Верховною Радою України та Президентом України “Про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України” від 8 червня 1995 року // Відомості Верховної Ради України. – 1995. - № 18. – Ст.133.
5. Конституція України. Прийнята на п’ятій сесії Верховної Ради України 2-го скликання 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст.141 (до всіх тем).
6. Конституція України. Науково-практичний коментар/ В.Б. Авер’янов, О.В. Батанов, Ю.В. Баулін та ін.; Ред. кол. В.Я. Тацій, Ю.П. Битяк, Ю.М. Грошевой та ін. - Харків: Видавництво “Право”, 2003
7. Указ Президента України "Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набуття ними чинності" від 10 червня 1997 р.

Навчальна та наукова література:

8. Алексеев С. С. Теория права. - М., БЕК. Вып. 2. 1995.
9. Алексеев С.С. Общая теория права. В 2-х томах. М., 1981, 1982.
10. Венгеров А.Б. Теория государства и права. - М.: Новый юрист, 1998.
11. Верховенство права. Сб. пер. с англ. - М.: Прогрес, 1992.
12. Гегель Г.В.Ф. Философия права. - М.: Мысль, 1990.

13. Дмитрієв А.І., Шепель А.О. Порівняльне правознавство: Навчальний посібник/ Відп. редактор В.Н.Денисов.-К: 2003.-184 с.
14. Загальна теорія держави і права. Навчальний посібник. - За ред. В.В. Копейчикова. - К., 1997.
15. Загальна теорія держави і права. Навчальний посібник. - За ред. А.М. Колодій, В.В. Копейчиков, С.Л. Лисенков та ін.; За ред. В.В. Копейчикова. Стереотипне видання - К.: Юрінком Інтер, 2001. - 320 с.
16. Загальна теорія держави і права. Підручник./ за ред. М.С. Кельман, О.Г. Мурашин, Н.М. Хома,- Львів, 2003.
17. Заєць А.П. Правова держава в контексті новітнього українського досвіду. - К.: Парл. вид., 1999.
18. Заєць А.П. Принципи верховенства права (теоретико-методологічне обґрунтування) // Вісник Акад. прав, наук // X., 1998. № 1.
19. Зайчук О.В. Правова система США. - К., 1992.
20. Зивс С.Л. Источники права. - М., 1981.
21. Ильин М.П., Мельвиль А.Ю. Власть. Политические исследования, 1997. №6.
22. Ковальський В.С., Козинцев І.П. Правотворчість: теоретичні засади та логічні прийоми.-К.: Юрінком Інтер, 2005.
23. Котюк В.О. Загальна теорія держави і права. Навч. посібник. К: Атіка, 2005.- 592 с.
24. Котюк В.О. Основи держави і права. Навчальний посібник. -3-тє вид. доп. і перероб.-К.:Атіка, 2001.-432 с.
25. Котюк В.О. Теорія права. Курс лекцій. - К.: Вентурі, 1999.
26. Кросе Р. Прецедент в англійском праве. М., 1985.
27. Лисенков С.Л. Загальна теорія держави і права. Навчальний посібник.- К.: «Юрисконсульт», 2006, - 355 с.
28. Общая теория государства и права. Академический курс в 2-х томах. Отв.ред. проф. М.Н.Марченко.-Т.1 Теория государства- М.: Зерцало,1998-416 с.
29. Общая теория государства и права. Академический курс в 2-х томах. Отв. ред. проф. М.Н.Марченко. - Т.2 Теория права - М.: Зерцало.1998- 656 с.

30. Общая теория права и государства. Учебн. под ред. акад. В.В. Лазарева.- М.:Юристъ,1996.
31. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави. - К., 1994.
32. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави. Видання 5- те, зі змінами, К.-2001.
33. Рабінович П.М. Філософія права: деякі наукознавчі аспекти // Вісник акад. прав, наук // - Х., 1997. № 1.
34. Систематизація законодавства в Україні. Проблеми теорії і практики. - К., 1999.
35. Скакун О.Ф. Теорія держави і права. Підручник/ Пер. з рос. – Харків: Консум, 2001
36. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник/ за ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко.- К.: Юрінком Інтер, 2006.
37. Теорія держави і права (опорні конспекти). Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів / авт. Упоряд. М.В. Кравчук.- К: Атіка, 2003.